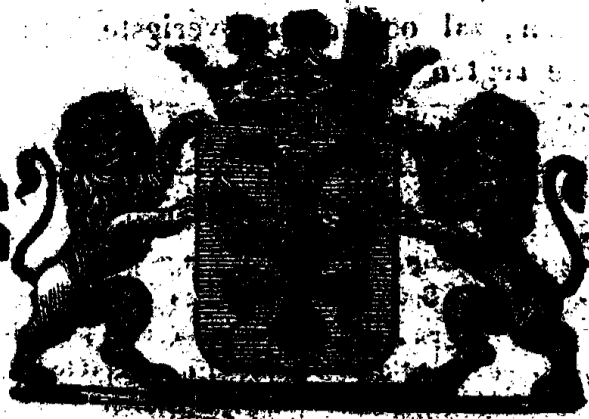

ARNHEMSE SCOURANT.

DONDERDAG 10 SEPTEMBER.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal weks wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag, Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is f5 in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is, van een regel regels, f1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Een blik op Pruisen.

II.

Welke gevolgen de constitutionele regering van Pruisen voor Pruisen-zelf zou hebben, laten wij daar. Maar zij zou tevens eenen gewichtigen invloed hebben op de geheele europische huishouding.

Vooreerst zou Pruisen komen in eene geheel nieuwe stelling tegenover het overig Duitschland. Duitschland bevindt zich in eenen staat van overgang tusschen het vaderlijk en het constitutioneel regeringsstelsel. De natie wil ruimte hebben om zich te ontwikkelen; tot de jaren van onderscheid gekomen, wil zij niet langer als kind behandeld worden. De regeringen komen om strijd aanloopen met valboeden en leiband, ja zelfs, des nood, met dwangbuizen, om den onrustigen dutschen MICHEL in te bakken en in slaap te wassen. De landheerjes worden wel vast megestrikt, opdat de stoute jongen toch de digte, warme slaapmuts niet afwoelen.

De pruisische regering is eene sterke voorster van het dwangbuizen- en keelbandjes-systeem. Doch neemt het pruisische volk zelf het beheer zijner zaken op zich, — dan wordt Pruisen, in plaats van de voorvechter en bondgenoot der landsvaderlijke regeringen, de steun en beschermer der constitutionele staten. Pruisen kan er niet meer bij winnen. Pruisen zegt, Pruisens gewigt — als eene der vijf groote mogendheden — Pruisens morele en wetenschappelijke kracht kunnen niet missen het tot het hoofd en den leider des jongen Duitschlands te maken. Pruisen is slechts eene schijnmogendheid; een mengsel van een vijandige vchten, in eene vaas gegoten. Het heeft genoeg te doen, met zijn eigen brouwsel buiten gisting te houden, zonder zich nog in de zaken zijner huren steken. Zoodra Pruisen de banier der volks-emancipatie opsteekt en de leer aanvoert der parlementaire regering, zullen de constitutionele dutsche staten zich hetzelve aansluiten. Pruisen zal de worden der zich vormende dutsche eenheid.

Doch ook buiten Duitschland zou de pruisische emancipatie een keerpunt worden voor de europische diplomatie. Treedt Pruisen in de afwijking constitutionele staten, dan is een groot deel van Ruslands

invloed op het westelijk Europa gebroken. Pruisen moet dan van zelf aan de zijde van Frankrijk en Engeland treden. Zijne stelling, zijn belang dringt het er toe. Pruisen zal, daarenboven, de band zijn, die Frankrijk en Engeland verbindt. Bij verschil zou Pruisen niet neutraal kunnen blijven, en het zou even weinig met Frankrijk als met Engeland in onmin willen zijn. Pruisen zou dus steeds alle moeite aanwenden om de goede verstandhouding tusschen beiden te bewaren. Tusschen Engeland en Frankrijk is een oorlog mogelijk. Doch wanneer Pruisen — en misschien in zijn gevolg geheel Duitschland — voor een van beiden partij kiest, wordt de kamp te ongelijk. Engeland vooral, dat een groot deel zijner kapitalen op het vaste land gevestigd heeft, zou zich niet moedwillig de communicatie willen afsnijden.

Doch, vraagt men, is dit alles nu een gevolg van Pruisens toetreding tot het constitutioneel regerings-stelsel? Is Pruisens positie dan nu anders? Heeft het ook nu niet dezelfde belangen?

Pruisens positie is niet dezelfde. Pruisen staat thans niet naast, maar tegenover de constitutionele staten, in en buiten Duitschland. Pruisen mistrouwt zijne westelijke naburen. Het voelt zich geneigd, om, tot behoud der landsvaderlijkheid, troost en steun te zoeken bij zijne even landsvaderlijke nabestaanden. En dit is alweder een der groote bezwaren van het autocratisch stelsel, dat de toekomst en het lot des lands regelt naar de sympathien des vaders, meer dan in het belang der kinderen.

Daarentegen zou Pruisen, als constitutionele staat, een gedachte voorop worden tegen Rusland. Een constitutionele en een knoet-ocratische staat kunnen onmogelijk gelijke inzichten en gelijke belangen hebben. Eene regering, die alles beredeneert en alleen door de kracht der overtuiging heerscht, kan geenerlei sympathie gevoelen voor eene regering, wier eenig en laatste argument de stok en Siberië is.

Ci-devant-diplomaten, die, de hoopelrokken- en staatspruiken-politiek herkaauwende, de 19de eeuw beoordeelden naar de antecedenten der 17de en 18de, meenden, dat zij nu eens een alleruitstekendst blijk van doornigt en kennis hadden gegeven, toen zij, na lang rassen en

meten, Europa zoodanig hadden verknipt, dat de vaderlijke staten het overwigt hadden en de constitutionele de minderheid. Nu was het evenwigt van Europa hersteld. Frankrijk was klein gemaakt. Dat onrustige, woelige, beweegzieke volk was een teugel aangelegd. De rustige, vrome, landsvaderlijke regeringen hadden de bovenhand. Scholen er hier of daarnog revolutionaire heethoofden, jacobijnen, tuimelgeest-gezinden, — de korporaals-rotting zou hun wel subordinatieleeren. Nu zou eeuwige vrede heerschen. De gouden eeuw keerde voor Europa terug. Arme sukkel, die meenden, dat de werkingen van den menschelijken geest zich door hunne willekeurige grens-bepalingen zouden laten ophouden! dat verstand en beschaving zich door rivieren en bergen of tollimien en grenskantoren lieten uitsluiten! die niet begrepen, dat juist absolutismus en autocratie uit hunnen aard heerzuchtig en veroveringsziek zijn! en dat juist de ontwikkeling der constitutionele regeringen de kansen van oorlog vermindere zou! Vorsten beoorlogen elkander uit tijdverdrijf, natien niet zonder gewigtige oorzaken; want de last vanden oorlog drukt het zwaarst op het volk.

Het was eene onhandige en kortzigtige politiek, die aan Rusland zooveel overwigt veroorloofde. Ruslands geheele maatschappelijke en staatkundige toestand staat in een te scherp contrast met die van westelijk Europa, dan dat het op rechte vriendschap met hetzelve zou kunnen onderhouden. Rusland is het ligchaam van eenen reus met het verstand van een kind. De kracht zonder de rede, die het besturen moet. Ruslands overwigt is domme kracht. Beoorlooft men het niet met fysieke kracht, dan stelt men het in de gelegenheid eene geduchte wraak te nemen over de superioriteit van den geest en de meederheid des verstands van het beschaafd Europa, waartoe het zich thans slechts met wrok en wrevel onderwerpt. Doch de zwaarste slag, dien men het kan toebrengen, is de overtuiging van eenen constitutioneel staatswijze grazen. Op dat punt moet de strijd zijn. Morele kracht heeft Pruisen niet. De representatieve regering even, die den constitutionelen ontwikkeling had het blijk is de galsman, die zijne toevlucht tot land. Englands van hetzelve staatswijze nadere bedreiging van de zijde van

noeg zijn, wanneer het zelf mag behouden, wat het heeft. Zoo zal de kolossus, die thans, steeds somber dreigende, ons voor oogen staat, in bedwang worden gehouden, tot ook zijne leerjaren verstreken zijn, en het russisch volk, europeesch geworden in kennis en behoeften, even als nu Pruisen, zijne emancipatie verdient en als constitutionele staat optreedt, om deel te nemen aan de gemeenschappelijke taak en aan te zitten aan het gemeenschappelijk maal.

Zal de pruisische regering inzien, welke de behoeften van Pruisen zijn? Zal zij begrijpen, wat het duitsche vaderland, wat Europa van haar wacht en vordert? Tot nu toe heeft zij er geen bewijs van gegeven. Op Pruisen geldt nog ten volle Götan's gelijkens:

*Diesem Ambos vergleick' ich das Land; den Hammer dem Herrscher;
Und dem Volke das Blech, das in der Mitte sich krümmt.
Wehe dem armen Blech! wenn nur willkührliche Schläge
Ungewiss treffen, und nie fertig der Kessel erscheint.*

Ja, wel, *wehe dem armen Blech!* voornamelijk, wanneer er zoo veel uitzigt is, dat de ketel nog in lange niet *fertig* zal zijn!

Wanneer men de geschiedenis der volken nagaat, treft het ons, als wij opmerken, dat zij, die aan het hoofd staan, die, (om pens met eenen nederlandschen staatsman te spreken), "het geheel beter overzien," in plaats van de behoeften der volken te raden en te voorkomen, meestal de laatste zijn, om het onde pad te verlaten, en dan nog slechts met weersin en tegenstrevend de nieuwe baan betreden, telkens verlangende bliken achteruit werpende naar den verlaten weg. Het schijnt, alsof hun "standpunt" te hoog is. Zij zien niet wat er beneden voortvalt; de stemmen van omlaag kunnen hun oor niet bereiken.

Misschien is die schijnbare toevalligheid eene les en wijze beschikking. Zoo luidde het gebod, dat geen menschelijk wezen zonder wepen en smarten het levenslicht zoude aanschouwen. Zoo ook ontwikkelt geene nieuwe vrucht zich uit den schoot des tijds, of de oude vorm, het versleten hals, wordt met geweld vaneengereten. De handen, die het jongdijven tot op zijne geboorte vasthielden, worden niet zonder schok verbroken. Maar daarom leert men ook het verkregen te meer schatten. Het is de wet der natuur. Wat zonder moeite, zonder arbeid, zonder inspanning verkregen is, wij beschouwen er niet aan. Het laat ons koel en onverschillig. Slechts bij die ernstig ziek is gewaagd, wees de gezondheid te schatten. Slechts hij, die zijne ziele, zijnen rijkdom heeft verkworpen, leert es de waarde van op prijs stellen. De zelfde waarheid geldt ook in het staatskundige. Belangen moeten de begeerte prikkelen, in plaats van den moed uit te doopen. Die natie, welke het meest voor

hare vrijheid heeft moeten in het werk stellen, zal ook de najverigste zijn om hare regten te handhaven.

Buitenlandsche berichten.

ITALIE.

Rome, 27 aug. Een aantal jonge lieden van goeden huize, te Bologne, hadden zich eenslids naar St. Giorgio begeven, om aldaar aan een feest deel te nemen. De kardinaal *Vannicelli*, gezant te Bologne, zond enige vermoede politie-dienaren mede, om hem van bericht te dienen; deze boodschappen, vernomen te hebben, dat de jonge lieden voornemens zouden zijn, drie kleine vaandels op te steken; de kardinaal liet terstond Zwitsers aanrukken en de jongelieden gevangen nemen. Op het bericht hiervan, snellen broeders, zusters, vriend en maag te hulp; op hunne bede, beloofde de officier der troepen die jongelieden, welke verklarden gewillig te zullen volgen naar de voor hen bestemde plaats, niet te zullen bejegen; zij verklaren dit, en toch doet de officier de jongelieden terstond in ketenen slaar; het volk staat op, om hen te bevrijden; daarop treden twee der gearresteerden uit den hoop vooruit, verneken, dat het hun ten laste gelegde geheel ongegrond was en verzoeken, dat men alles onmiddellijk aan den paus berigte. Hierop komt het volk tot bedaren; spoedig daarop beveelt de paus de in-vrijheid-stelling der jongelieden, waarmede dit, aanvankelijk onheilspellend, voorval gelukkig afliep.

DUITSCHLAND.

Hamburg, 3 sept. Ook hier is in eene burgervergadering een adres aan den president der Holsteinische Standen-Vergadering opgemaakt; hetwelk reeds door vele aanzienlijke ingezetenen onderschreven, en, naar alle berekening, wel door nog eenige duizenden zal ondertekend worden. Een der aanwezige burgers stelde voor, dat die provisoire commissie zich permanent zou verklaren, ten einde in alle mogelijke omstandigheden, waarop men in dezen tijd moest bedacht zijn, terstond maar behooren te voorzien; wijders werd het voornemen gedaan, dat de commissie eene petitie, om vrijheid van drukpers opzigters de Sleeswijk-Holsteinische aangelegenheid, aan de regering zou opzenden. De mening was goed, maar de commissie kon zich natuurlijk noch tot het eerste noch tot het tweede voornemen laten vinden.

Van de Elbe, 4 sept. Lord *Ashley* sprak in eene der jongste zittingen van het Parlement van eene stelselmatige landverhuizing en kolonisatie als een der middelen tot voorziening in het pauperismus en het proletariaat. Vereenigde en behoerlijk geleide en voortgeholpen landverhuizers konden — zoonde hij aan — in den regel goed te rugt, maar, afzonderlijk en op zich-zelve gelaten, geraken zij gewoonlijk aan den bedelstaf. Lord *Ashley* stelde voor, dat geheele gemeenten zich omderting over landverhuizing verstaan, en, al naar hare behoeften waren, de tot landverhuizing geschikte en geneegen personen zonden verbeugen. Wijders zou de regering anke landverhuizingen bevorderen en zorg dragen, dat slechts die personen bij de expeditie aangenomen wierden, welke voor zwaren arbeid en ontberingen geschikt zouden bevonden worden. Buitendien zouden men ieders vereeniging 40 tot 50 zaakkundige mannen, — mede landverhuizers, — op kosten der regering worden medegegeven, om de landverhuizers-zelven bij de aankomst bij te staan met raad en daad.

Dit voornemen, hoewel ook eenvoudig als praktisch, dat het met goed op de duitsche landverhuizingen zou kunnen worden toegepast. Het is de plicht en het belang des staats, dat dezelve, niet de koloniatien opwekke, maar dezelve leide en vooral niet belemmere. Het is de plicht en het belang van den staat, om kennis te verspreiden en bescherming te verleenen; de landverhuizers inlichtingen te geven omtrent de gegrondheid huurer verwachtingen, omtrent de vreemde landen; inrigtingen vast te stellen ten behoeve van eenen zekeren en billijken overloot en in Amerika eerlijke, achtereenvolgende en vol onderdige agenten aan te stellen. Het voornemen wordt ieder afzonderlijk of de vereeniging volgt morgen.

PRUISSEN.

Keulen, 8 sept. Het problema, om spoorwegen aan te leggen door bergachtige streken, moet, volgens de *Arbeiter Zeitung*, grootendeels dezelfde

oplossing genaderd zijn. Het moet, naamlijk, den heer *Pfetsch*, opzichter der machinerie bij Freiburger hoofdstation, gelukt zijn, een werktuig vooraan de locomotief aan te brengen, uit te vinden door middel waarvan de gewone locomotief, bergachtige wegen, waar dezelve — de locomotief — alleen en zonder trein anders niet meer voortgaan kan, aanzienlijke lasten vermag op te slapen. Door een werkend model, in $\frac{1}{10}$ der lineaire dimensie uitgevoerd, toont de heer *Pfetsch* aan, dat, waar anders de locomotief-alleen eene gevevene hoogte, met de aangehechten last, niet meer kan voorttrekken of stil staat, zij, zoodra haar het nieuw uitgevonden werktuig aangebragt is, nog aanzienlijk vergrootte lasten beregt op trekt en wel bij opstijgingen tot op 5 pCt. Al le zaakkundigen, welke tot dusverre in de gelegenheid waren, de proeven des heeren *Pfetsch* bij te wonen, waren éenstemmig over de voortreffelijke werking van het model en de gemakkelijheid de toepassing in het groot. Men mag niet voorbij, hier tevens aan te merken, dat het bedoelde werktuig zelf slechts weinig kosten vereischt en bij iedere locomotief van gelijke spoorwijdte dienen kan.

ENGELAND.

Londen, 5 sept. Gisteren is van de fransche ambassade een koerier met depêches voor den minister van buitenlandsche zaken te Parijs vertrokken. Men zegt, dat deze depêches betrekking hebben tot de reis der koningin naar Lu en den dag meken, waarop H. M. zich naar die plaats zal begeven, om er een bezoek aan den koning der Franschen te brengen.

FRANKRIJK.

Parijs, 6 sept. Zoo men verzekert, zullen de hertogen van *Nemours* en van *Aumale* hunne broeder, den hertog van *Montpensier*, vergezellen, wanneer deze zich, tot voltrekking van zijn huwelijk met de infante *Ferdinanda*, naar Madrid zal begeven.

— Men verzekert, dat de raad van ministers, na eene lange beraadslaging over het rekest om gratie van *Henry*, belist hebben, dat het tegen hem te slagen vonnis van levenslange dwangarbeid, hoord ten uitvoer gelegd te worden.

— *Abd-el-Kader* bejndt zich in Marokko. Zijn emissarissen vertoonden zich in de laatste maanden van de afgelope maand in de woestenen van Kabylië, hetgeen schijnt aan te duiden, dat hij zich niet rustig schijnt te willen houden, en dat hij nu reeds in zijne schuldplannen nieuwe plannen van verovering smeedt. Men weet niet of de kabyliache hoofden de pogingen van dezen rustverstoorder begunstigen, maar men meent dit te mogen betwijfelen.

SPANJE.

Madrid, 5 sept. Het dagblad *el Español* behelst een zeer breedvoerig betoog over het huwelijk der infante, hetwelk moet strekken om te doen zien, dat de cortes aan dat huwelijk hunne goedkeuring niet kunnen schenken, en dat de paus, zoowel als de overige mogendheden, in naam van het Europeesch staatsrecht, zich daartegen behooren te verklaren. De redeneringen, door dat blad aangevoerd, berusten eenadeels op het utrechtsche vredesverdrag van 1713, hetwelk door den *Español* als steeds in Spanje kracht van wet hebbende wordt beschouwd, en eenadeels op eene bepaling in artikel 101 der tegenwoordige Spaansche staatsregeling, die laatstelijk in 1845 is herzien. Bij het utrechtsche vredesverdrag heeft *Lodewijk XIV* voor zich en voor al de prinsessen en prinsessen van zijn huis en derzelver erfenamen in de sterkte bevestigingen afstand gedaan van de rechten, die de overige leden van de dynastie van Bourbon erkende met het huwelijk van zijnen kleinzoon, *Phillips V*, op de spaanschen troon omtrent, het bezit dien kroon, zouden kunnen doen gelden, en met dat vredesverdrag is eene zeer stellige verklaring van gelijke strekking van *Phillips van Orleans*, penen der voorouders van koning *Lodewijk Phillips* gepaard gegaan. En steet nu het aangehaalde artikel der tegenwoordige spaansche staatsregeling, met zoovle woorden inhoudt: "Noch de koning, noch zijn onmiddellijke opvolger kan een huwelijk aakten met een persoon, die door de wet van de troonsopvolging is uitgesloten." Volgens den *Español* de gevolgtrekking duidelijc.

BELGIË.

Brussel, 6 sept. Het *Journal de Charleroi* behelst een omstandig verhaal van een vooruitzigt berorend voorbeeld van nog in onze omtrent heerschenden religie-haat. Twee werklieden van

Goffart, te Moncean sur Sambre, de een, ka-
met name Dubury, de ander, protestant,
Duser, gingen te zamen in schijn verzoend
huis, na in de herberg volgens gewoonte hevig
elkander getwist te hebben. Onder weg vond zich
Dubury door den lust bekropen om zijnen lang
wroek in het bloed van zijnen veel zwak-
makker te keeten, en viel met het mes op hem
hem drie steken toebrengende in de dij; den
den buik, de laatste met dit gevolg, dat hij
met uit de wond hangend ingewand liggen liet.
Op het geroep van den ongelukkigen Duser, kwamen
een paar nabijzijnde werklieden aan, en bragten den
odelijk gewonde in eenen stal, waar zij hem eenen
strop tot ligging gaven. Het was toen acht ure
avonds.

Het geval werd spoedig ruchtbaar; de burgemees-
de pastoor, honderd menschen, (zoo luid het
verhaal,) kwamen er naar zien. De zuster van den
verwonde kwam, jammerende en smeekende, dat haar
broeder in hare woning gebragt wierd, doch te ver-
geefs; zij kon zelfs geene matras noch stroozak voor
hem verwerven. Zij opperde den wensch, dat men
hem ten minste naar de bijgelegen herberg vertoer-
de. De kastelein, Servais genaamd, die de herberg
voor het werkvolk houdt, en bij wien de twee mak-
kers voor hun naar-huis-gaan vertoefd hadden, ver-
klaarde in zijne woning aan geen protestant nacht-
verblijf te zullen geven. Even zoo weigerden de an-
dere herbergiers, daarbij tot grond gevende, dat
ladien iemand de verzorging hadde op zich te ne-
men, het dagaan moest zijn, bij wien de vertering
geschied was.

Ten zes ure des anderen morgens kwam het geregt
er plaatse, en hoorde de verklaringen van den gewon-
de in den stal. De heeren der justitie gaven wel het
bevel, dat hij onverwijld naar eene woning zou wor-
den omgebragt, maar zij oordeelden zich verplicht,
om zich tot het vatten van den dader heen te spoe-
den, zoodat naar de uitvoering van het bevel te
wachten.

Zij vonden ook Dubury, zich schuil houdende in
woning te Lernes, en deden hem door de gen-
darmerie naar de gevangenis te Charleroy geleiden.
Te Moncean terugkomende, bevonden zij, tot huone
veronwaardiging, dat te zes ure van den avond —
eene en ernstig ure na de overval — de lieder nog
in den zelfden toestand gelaten was. Het was niet
dan na het herhaald uitdrukkelijk bevel der geregt-
heeren, dat toen eindelijk deszelfs vervoering naar de
woning van zijne zuster bewerkstelligd werd. Onder-
zoekers hadden twee artsen van Marchiennes en Pont
hem in den stal huone geneeskundige hulp komen
verleenen; doch er is geene hoop om hem in het
leven te behouden.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 3 sept. Naar men uit Leipzig van 2
dezer verneemt, is onze koning aldaar dien middag
aangekomen en is langs den spoorweg over
Dresden naar Silezië voortgereisd.
Morgen ten 11½ ure is met eenen extra-
spoortrein uit 's Gravenhage alhier aangekomen H. K.
de prinses Albert van Pruisen, reizende onder
aan van graaf van Camerlinck, met gevolg,
bestaande uit 23 personen, in 7 rijtuigen. H. K. H.
heeft in 's Gravenhage in den Dooden Moelen-
straat. Morgen zal de koningin met eenen spe-
ciaalen trein van den Rijnspoorweg, de reis naar
Duitschland vervolgen.

's Gravenhage, 9 sept. Het staat vast, dat de ko-
ning, onmiddellijk na zijne terugkomst uit Duitsch-
land, een nistapje naar Lissabon zal doen. Men
meent dat het nistapje waarschijnlijk is, dat Z. M.,
op zijne reis, de koningin op hare terugkeer uit
Lissabon te ontmoet van reis; dat, terzond na het uit-
gaan der troonrede (sic), volgen een legationsoek
van H. D. te spreken met de koningin weduwe van
Sardinië, waarna Z. M. dadelijk naar Tilburg zou
gaan en dan weder een reize naar Silezië on-
derneemen. Men beweert, dat het nog niet bepaald
is, wanneer de koning zich voorts zou begeven. Nog
eens verdient dit alles bevestiging.

In Oostindië zijn bij de expedite tegen Bali
de troepen, en welk legeren te beha-
len. De koning is gisteren uitgegaan tot verdragen
met prins Alexander doet een pleister
in Kalle; prins Hendrik krant in de middel-

landsche zee. Hoe steken die gedruingen af bij die
der fransche hertogen van Nemours, Amate en Mont-
pensier, in Algerië; bij die van den prins van Join-
ville voor Taager en Mogador! (De Burger.)

Briel, 6 sept. Heden middag had alhier een voor-
val plaats, dat van ernstige gevolgen had kunnen woen,
vooral wanneer zulks in den nacht was geschied, maar
nugelukkig is afgelopen. In de lands-provoost was
een militair opgesloten, uit wiens verblijf een vervaar-
lijk geschreeuw en gebons vernomen werd; de grendels
gesloten zijnde, kon men den man niet naderen,
en ontdekte men eenen benaauwenden stikdamp,
die zich door de traliën ontlastte; eindelijk werd de
deur ontsloten en de man er half bewusteloos uitge-
haald. Men ontdekte, bij het wegbreken van eene plank
voor de brids, dat daaronder (wie weet van hoeveel
tijd lang) eenig stroop lag, waarbij (door welk toe-
val weet men niet) vuur was gekomen, vochtig zija-
de aan het smeulen was gegaan en daardoor dien
stikdamp veroorzaakt had.

's Hertogenbosch, 7 sept. Zoo nu wel onderrigt
zijn, zullen er, binnen kort, aanzienlijke veranderingen
in het lagere schoolwezen deser stad gemaakt
worden. Het getal der lagere scholen binnen deze
stad zal bepaald worden. De schoolgelden voor de
leerlingen van iedere school zullen door de plaatselij-
ke school-commissie vastgesteld worden. Jongens- en
meisjes scholen zullen voortaan in afzonderlijke hui-
zen worden gehouden. De stad zal verdeeld worden
in drie school-districten, als twee voor de stad zelve
en een voor het onder deze stad behoorende Orthen.
De scholen zelve zullen in onderscheidene klassen,
even als de latijnsche gymnasia verdeeld worden. De
school-commissie zal bestaan uit zes leden voor de
drie districten, waarvan eene commissie van twee le-
den met het bijzonder toezigt over ieder dier school-
districten zal belast worden, enz. (De Tijd.)

Groningen, 5 sept. Men verneemt, dat eergiste-
ren te Hoogezaand een jongeling van den aanzienlijken
stand, 22 jaren oud, op de jagt zijnde, zich met een
geweerschot van het leven beroofd heeft. Deze zelf-
moord wordt algemeen toegeschreven aan eene telear-
stelling, welke hij kortelijc in zijne sollicitatie om
de eene of andere betrekking onderyonden had.

's Battem, 7 sept. In den nacht van vrijdag op
zaterdag is hier een diefstal gepleegd door inklimming
in eene voorkamer, waarvan raam en binnenuiken
niet behoorlijk gesloten waren. De 14-jarige doch-
ter van den heer Wijnbergen sloop in de binnen-
kamer in eene bedstede met 2 deuren, voor welke de
dief 2 stoelen zette, om de rust der slapende niet
te verstoren. Dit de secretaire, dicht bij de bed-
stede, nam hij 2 stuks 3 pCts. effecten, ieder van
f 1000, als ook eenige losse gelden. Hij schijnt
geene zwaarigheid gehad te hebben, de secretaire open
te krijgen, en hoewel de gewone sleutel er boven op
lag, is het twijfelachtig of hij zich daarvan bedien-
de. Waarden van wissels van verscheiden honderde
gulden heeft de dief onaangeroerd laten liggen. De
vrouwen-pretiosa nam hij niet mede, noch ook een
stel blinkende lepels en vorken van berlijnsch silver.
's Morgens vond de heer Wijnbergen de secretaire
open, zoo wel als al de laden der verschillende meub-
els, die alle geopend, braaf doorsnuffeld en onge-
haald waren. De heer Wijnbergen had geene wan-
teekening van de nummers gehouden; daar hij,
echter, daags te voren, de den 1sten dezer vervallen
coupons had afgeknipt en in betaling uitgegeven, is
het hem gelukt, de beide coupons weder magtig te
worden. Het zijn de nummers 26544 en 26546, van
het kantoor van de heeren S. & D. Saportas, van
Maarseveen & de Jolle, en Buis & Kerkhoven.
»Door de ongelukkige directie waakt de stedelijke
hattensche politie in het geheel niet voor de veilig-
heid der ingezetenen. Zij is nooit waar kunne te-
genwoordigheid vereischt wordt. Het zijn eerder li-
verei-bedienden en boodschappers, dan een politie-
werkzaam om misdrijven te voorkomen of op te sporen.

Mengelwerk.

Bang-zijn.

(Naar het Fransch van RÖHMER)

(Vervolg en slot van no. 494.)

Ik bleef dan onbewegelijk midden in deze vlakte,
maar reeds begon het denkbeeld van deernis te rond-
om mij, na mij gerust gesteld te hebben, op eene
schrikbarende wijze op mijn gemoed te werken, niet
zoo zeer voor mij uit, waar mis mijn blikken kon
ontgaan; maar van achteren, op zijde en overal,
waar zij niet konden doordringen; want, als men
hoort voet stemen, is het steeds van den kant,
waar men niet ziet. Ik draaide mij dus dikwijls
en plotseling om, als om hem te betrappen; en
dit draaide ik mij weder gerwind andersom, om
den anderen kant niet ontwaakt te laten. De-
als zonderlinge bewegingen waakten mij-veelen ang-
ste; ik legde de armen over elkander, en begon
regtuit te wandelen, tot groote schade voor de krep-

salade en de kool, want voor niets ter wereld had
ik mij naar het boschje en het voetpad begeven.

Nog minder zou ik mij naar den anderen kant
dezer kleine vlakte begeven hebben, want het was
daar, dat ik, als kind, op den zandigen oever had
zien liggen. — Ik mijdde dus, hoewel ik met
eenen zijdelingschen blik die zijde der ruimte bij-
zonder aandachtig gadesloeg, regtuit er naar te kij-
ken, en vooral van na te gaan, waarom ik naardien
kant niet durfde gaan.

Maar juist die poging keerde zich ten mijnen na-
deele. Door het monster van mij te woen, gaf ik
het vat; door het uit mijne gedachten te willen ver-
wijderen, bragt ik het mij te binnen.... reeds
forceerde het den toegang. Het was een ijsselijk za-
menstel van beenderen en tanden; een oog zonder
blik; een beest, bestaande enkel uit ribben en wer-
velbeenderen, die zich bewogen en krakende en knar-
sende naar mij toe kwamen ijlen. En ik was reeds
gezind tot eene worsteling lijf tegen lijf, toen, door
den grooten afstand, dien ik had afgelegd, de reus-
achtige armen van het groote rad mij eensklaps,
weininge schreden van mij af, in den weg stonden,
die geheimzinnig in den donker zwaaiden. Ik had
nog even den tijd van te gissen; welk eene schrik-
lijke koppeling ik ging maken; zoodat ik; al mijne
koelbloedigheid verzamelende, mij stilhetjes omkeer-
de, en met groote onverschilligheid begon te fluiten;
Wanneer iemand, die bang is, begint te fluiten,
dan kunt gij er op rekenen, dat het ver met hem
gekomen is.

Ik was niet zoo haast teruggekeerd, of de koppe-
ling tusschen het rad en het wervelbeenen-monster
had plaats. Ik hoorde het galopperen, ik voelde
zijnen adem en vermoedde het op mijnen rug. Ik
wilde mij kloekmoedig houden en bedaard voortstap-
pen, om het ontzag in te boezemen; maar, die peging
mijne krachten te bovengaande, verhaaste ik mijnen
tred, liep ik, vloog ik tot aan den voet van eenen
muur, die mij in den weg stond. Daar gekomen,
draaide ik mij hijgend om.

Een muur is iets in een dergelijk geval. Vooreerst
is het een muur, een wit, stevig, niet geheimzinnig
ding; een ding, dat de onbegrensde vlakten, ver-
vuld met verschijningen, gebied der spookgestalten,
in tastbare werkelijkheid verandert; vervolgens, kon
ik er tegen leunen, en het zien komen, en ik deed
het ook.

Toen ik mij omkeerde, had ik niets gemeen dan
schaduw en ledige ruimte, maar het beest bleef niet-
temin in mijne verbeelding bestaan, en ik vermoed-
de het gereed mij te overvallen van alle kanten, die
de nacht of de voorwerpen aan men gezigt ontrok-
ken. Dit had ten gevolge, dat mijn angst zich
reeds weder begon te vestigen op den achterkant van
den muur, tegen welken ik stond, toen ik op een
geluid, dat ik meende van dien kant te hooren, al
mijne aandacht vestigde.

Het was een geluid als dat der steenuilen; geen
twijfel, daar was het beest. . . . Ik voelde het,
ik zag het langs den anderen kant op den muur
klimmen, en zijne spichtige vingers tusschen de
voegen der steenen steken; zoodat ik, met de oogen
turende naar den top van den muur, telkens ver-
wachte zijnen kop langzaam te zien oprijzen, en de
twee oogholten haren onbewegelijken en starren blik
op mij vestigen.

Deze toestand ondragelijk wordende, jaagde de angst
het mij te gemoet. Nog liever wilde ik het gaan op-
zoeken dan het aan den grond gekluisterd en met
een kloppend hart af te wachten. Mij bedienende
van eenige over den muur hangende boomtakken,
klimde ik op den rand en ging er schrijdelings op af.
Geen beest! Hoewel ik eigenlijk niets anders ver-
wachte, werd ik toch van blijdschap verrukt. Bang-
aards leenen het oor aan twee stemmen, die elkander
tegenspreken; die der bangheid en die van het ge-
send verstand; zoodat, nu naar de wens en dan naar
de andere luisterende, of naar beiden te gelijker tijd,
zij onderworpen zijn aan de zonderlinge afwijkingen
van de natuur.

In plaats van het beest, zag ik eene vlakte, om-
geven met muren, verdere boom, en ginde, de
stad, waarboven de groote Sint-Pieters-toren uitstekte.
Het gezigt van de stad deed mij vermaak; maar
er was geen licht in de huizen, en de Sint-Pieters
toren zag er ook juist niet zeer bemoedigend uit, toen
het klokkenspel zich deed hooren.

Al mijne vrees verdween eensklaps. Dit was be-
kende geluid voerde mij eensklaps als tot den klaar-
lichten dag terug, en de gedachte, dat anderen met
mij naar hetzelfde geluid luisterden, deed mij geheel
en al het bewustzijn mijner verlatenheid verliezen. Ik
werd weder kalm, moedig, vermetel. . . . maar het
duurde niet lang. Het klokkenspel stopte, de stad
stog twee, en de geheele natuur, die tot dan toe
gescheenen met mij naar het klokkenspel te luisteren,
scheen mij op nieuw al hare aandacht te vestigen op
mij, te paard op den muur. Ik krimp mij, zoo
veel mogelijk in; ik verhoel mij; ik gang plot
op mijnen buik liggen op den smalen rand; maar
het was mij onmogelijk die blikken te ontgaan. De
koolstruiken, de koolstruiken zelve, in lange gelede-
ren geplaat, schoven mij eenen nei hoedden, gijn-
zende stonden, duwendden van oogen, op mij gezigt.
Dan was het toch nog beter omhoog te zijn; en,

bang voor het groote rad, klom ik langs den anderen kant des muurs af.

Ik had zonder vreeselijke ontmoeting eenige schreden gedaan, toen ik tegen iets stotte, dat ik in den donker niet had kunnen zien. Bij dien plotseligen schok, uitte ik eenen kreet, meenende dat het het beest in eigen persoon was; maar toen ik van dien eersten schrik bekomen, zwarte balustraden aanroerde, brak het klamme zweet mij aan alle kanten uit. Ik was op het kerkhof!

Bij die ijelike ontdekking rezen duizenden van afschuwelijke visioenen voor mij op, welke als uit het hart van eene blaauwachtige vlam ontsprongen, die hun iets lijkleurachtigs gaf. Het waren half vergane spooksels, schedels, beenderen, eene zwarte vrouw, grimmige doodgravers. — Maar het gruwelijkste van allen, dat weldra alle anderen verduisterde, was dat van mijnen grootvader, half bedolven onder de aarde. Zijne verwrongene trekken stelden holle beenderen voor, ledige oogkassen; zijn tandeloze mond scheen zijne jammerkreten te smoren, en met zijne ontvreesche armen wierp hij met inspanning de glibberige aarde van zich.

Buiten mij zeiven ijde ik voort, als om met de zwarte balustraden ook mijne gedachten te ontvlugten; maar naar mate ik mij spoedde verrees ook het spooksel uit zijnen kuil; het wendde zijne oogkassen naar het vlakke veld, het had mij herkend; reeds deed het op mijn voetspoor zijne doffe en geheimzinnig stappen hooren, en, als ware het elke seconde op het punt van mij te grijpen, klopte mij het hart in den boezem. Eensklaps valt mijn hoed af, en ik voel zijne harde, kille hand op mijn hoofd drukken. . . . «Grootvader! och! neen, grootvader!» riep ik uit, zoo snel voortloopende als de verbijstering van den vervaarlijksten doodsangst mij toeliet.

Het waren de onderste takken van eenen beuk, tegen welken ik mijn hoofd had gestooten.

Bij de beweging mijner vlugt, bij het gedruisch mijner stappen verrees duizend andere spooksels, en ik merkte, dat mij reeds een legioen op de hielten zat, toen ik, eindelijk buiten het kerkhof, tot voor de poorten der stad rende. «Werda?» riep de schildwacht.

Bij die menschenstem verzonken spooksels-verschijningen, monsters, adders. «Goed vriend,» riep ik bijna met hartstogt uit. Een uur later was ik in den schoot mijner familie.

Dese krisis deed mij veel goed. Mijne verliefdheid raakte ik kwijt; mijnen hoed vond ik terug.

Ingezonden stukken.

Kritiek der Troonrede.

In no. 184 van dit blad, las ik, onder de ingezonden stukken, de «Kritiek der troonrede» van D. D. Op zijne gewone, even fijne als scherpe wijze, behandelt D. D. dat onderwerp, en geeft onzen minister per excellentiam weder eenige onvergulde pilletjes te slikken. D. D. behandelt twee vragen: — Zal er dit jaar eene troonrede zijn? Zoo ja, — zal ze gekritiseerd worden?

Wat de eerste vraag aangaat, — eene toestemmende beantwoording lijdt geen twijfel. De gewoonte heeft het houden van troonredenen bekrachtigd, en ik geloof niet, dat de mogelijkheid kan bestaan, dat dezelve door de mannen des behouds wordt afgeschafte; te te meer, dewijl, na het niet beantwoorden der troonrede door de Staten-Generaal, echter, bij de volgende gelegenheid, de ministers niet hebben gearzeld, den koning weder eene troonrede te doen houden, en zij dus geenszins gebied of verstoord scheenen te zijn over het stilzwijgen, na zulk eene vriendelijke aanspraak; doch de ministers hebben toen, volgens knappe wijsbegeerte, begrepen, dat hier zeer goed konde worden loegepaat: *ubi vires absint, tamen laudanda est voluntas*, dewijl de Staten-Generaal, door den sissenden brief van den minister van binnenlandse zaken, dat de koning geen antwoord konde ontzagen dan van de beide kamers te gelijk, in de onmogelijkheid waren, hun antwoord uit te brengen.

Wat, echter, de tweede vraag van D. D. aangaat, — dat is een veel gewigt, en zal enkelen der oppositie misschien wel eens een begin van rilling hebben aangejaagd? — Na al hetgeen in het vaderland, se deri bijna een jaar, daaromtrent is voorgevallen; na al hetgeen daarover geschreven en gewreven is; na nog al verbittering bij alle verstandigen en weldenkenden te hebben opgewekt, — is het spoedig eene belangrijke vraag, of waggelijk de oppositie weder de pen zal optrekken, om de gedachten over de rede uit te brengen; en, desnoodig, den minister van Hall durven tarten, rechtsvervolgingen aan te leggen. Naar mijn inzien — en ik heb steeds dese meening gevoed, — is de toon der kritiek, waarever de vervolgingen zijn uitgelekt, in het verloop van jaar, niet geweest zoo als eene leijale oppositie behoort te voeren. Eene kritiek der troonrede moet blijven, even als alle kritiek, binnen de palen der welvoegelijkheid en niet afgeden op de wijze, als zulks door de heeren *nozzan-van de D. D.* is gedaan, hoe krachtig hunne wederleggingen van den inhoud der troonrede anders ook waren. Die toon was niet de ware. Had men eene scherpe kritiek geschreven, zonder de uitdrukkingen, welke zelfs idiosyncrasie veldenkende meesten mishagen (af-

schoon ze dan anderen doen glimlachen en over het «durven» der critici, en over het in een belagchelijk daglicht stellen van personen), dan had nimmer bij iemand de gedachte kunnen opkomen, om de schrijvers te vervolgen, en waren die ongelukkige, even vreemde als onhoudbare stellingen niet te voorschijn gekomen, welke de troonrede plaatsen onder het werk des konings en niet onder dat der ministers, en welke de bewijzen hebben opgeleverd, hoe weinig de constitutionele begrippen hier zijn doorgedrongen.

Maar nu, nu bijna een jaar is verloop, en de kritiek der vorige rede en de vervolgingen onder de *faits accomplis* zijn gesteld, zal men weder de aantaande troonrede aan eene kritiek onderwerpen?

Wij durven volmondig zeggen: ja! Geen welgezind, liberaal opposant, zal zich door vervolgingen laten weerhouden, om der waarheid hulde te doen. Geen welgezind, liberaal opposant zal het ooit in de gedachte krijgen, dat de troonrede een werk des konings is, maar wel degelijk en alleen aan de ministers moet worden toegeschreven; en is die overtuiging vast (en niemand, die maar eenigzins idee heeft van eene constitutionele monarchie, zal ooit eene andere koesteren), dan zal hij de rede kritiseren; en hij kritiseren maar voort, indien slechts geene beleediging, geene onkiesche uitdrukkingen, geene onwaarheden de reeds scherpe waarheid met het kleed der spotterij bedekken. Geen welgezind, liberaal opposant zal zich laten weerhouden eene kritiek te schrijven, nog scherper dan die van de troonrede des vorigen jaars, indien hij de waarheid kan aan het licht brengen, en met zoovele woorden de uitdrukkingen in de rede kan weerleggen, en valsche stellingen en ideeën bestrijden.

Hoe! zoude men zich in Nederland onthouden van te schrijven volgens overtuiging; te schrijven met alle scherpte, indien men de waarheid voorheeft en het goede zoekt? — Zoude men laf genoeg zijn, te zwijgen en niet te durven gisp, als daar in een *Journal de la Haye* of enig ander regeringsblad, van de zijde der ministeriële, de troonrede wordt opgemonterd tot aan de hoogste hemelen, en men met weinige woorden, met woorden der waarheid, die vleijerij, die lofluitingen, die stroopkwast-achtigheden kan doen wegvallen, welke men daar leest; wanneer men ziet, dat de troonrede niet de eenvoudige waarheid aan het licht stelt, en dat de tijd, de ondervinding, ja, alles geleerd heeft, dat de uitdrukkingen geheel anders hadden behooren te zijn, zus en zoo, als de waarheid wil?

Neen! Wij zullen eene troonrede hebben; en de oppositie zal haar kritiseren, zoo scherp als ooit; want de waarheid blijft en zal blijven, trots kerkers en galeijen!

28 augustus 1846.

S. S.

Aan de Redactie der Arnhemse Courant.

«De hand, die arbeid zoekt, zal niet ligt om brood loopen; maar voor den luiard en den bedelaar is nergens heil geboren.»

Met deze woorden pindigt de *s Gravenhaagsche Nieuwsbode* een daarin geplaatst artikel, om de menschen het landverhuizen af te raden en het werk zoeken in hun vaderland aan te moedigen. Het is waar, menige arme staat hier te lande des morgens op, met de bede op de lippen, om werk, en dankt des avonds, dat hij het niet gevonden heeft, overtuigd als hij is, dat hij door het land, of de stad zijner inwoning, moet onderhouden worden. Maar, toch, er komt dagelijks meer armoede en de burgerstand gaat langzamerhand te niet, en vindt hier, *het land zijner geboorte*, geen genoegzaam onderhoud in de middelen van zijn bestaan.

Dat alles kan niet aan luiheid of bedelzucht worden toegeschreven; daarvoor moeten andere redenen bestaan, en deze zijn, helaas! niet ver te zoeken. Een kostbare regeringsvorm, groote landsschulden enz., maken het opleggen van groote belastingen noodzakelijk. Hiervan keert slechts een betrekkelijk klein gedeelte weder tot diegenen, die de belasting hebben opgebracht, en kleiner en kleiner wordt het kapitaal, waarmede hun handel gedreven wordt. Voeg hierbij de concurrentie, met welke ieder in zijne betrekking heeft te strijden, en dan geloof ik, dat wij Nederland niet meer een paradijs kunnen noemen; en ligtelijk is het elders een goed, zoo niet veel beter, om door arbeid brood te verdienen. Zeg niet: «hier te lande zijn nog vele velden onbebouwd;» zoo als zij daar zijn, zijn ze onbruikbaar. Rijkere zullen niet gaarne hun geld, op onzekere kans, of het later voordeel opbrengt, daaraan wagen. Doch de regering zelve moest hierin verbetering trachten aan te brengen. Eilieve, plaats eenige honderde vlijtige armen op eene heide, — waarvan wilt zij dat zij leven? de grond brengt nog niets goeds op. Waar wilt ge, dat ze blijven met de bovenste kerst dier aarde? Er moeten eerst kanalen zijn.

Die moet de regering laten graven! Daardoor kwam menig arme aan brood, die nu aan landverhuizing begint te denken. Men zie niet tegen die uitgaven op, omdat ze geld kosten. Bezuiniging is minder goed, dan wijselijk uitgeven. Men bescherme studie en wetenschappen, en kunde zij de aanbevelingsbrief om tot hooge posten te geraken; niet enkel adel of hooge geboorte. Zoolang er hier nog zooveel te hervormen valt, zoolang zullen er menschen gevonden worden, die elders goed heenkomen zoeken. Ook de geene koorde, waarvoor men velen zoo be-

vreesd maakt, — zij is minder te vreesen; veel het hier af van den gunstigen tijd, in welken men daar komt. En het komt op hetzelfde neder, daar aan de koorde en hier aan de endemische longtering te ten sterven. Ook wij vinden het wenschelijk, dat ons land niet overbevolkt is, dat de vlijtige hand niet van hier vertrekken. Doch daarvoor moet regering zorgen. Op haar rust de verantwoordelijkheid dat zoo vele ijverige handen elders een bestaan maken. Onder dezen zijn vele jongelingen, die het smart moeten erkennen, dat zij in een ander land genoodzaakt zijn te zoeken, wat hun vaderland, *Nederland* hun niet kan geven. Hoe velen zijn re niet vertrokken, om onder eene vreemde luchtstree verwijderd van dierbare betrekkingen, eenen vroeg dood te vinden.

Zelve geene vooruitzichten hebbende, om hier fatsoenlijke betrekking werkzaam te zijn, denkt de schrijver dezes het land te verlaten, om de jongelingen, hem voorgegaan, misschien spoedig te volgen. Zijn vaderland een betere toekomst toewenschen dan op dit oogenblik voor hetzelfde schijnt te kunnen dagen.

B. E.

Advertentiën.

Getrouwd:

F. H. VAN BERCK WEINHAGEN
en
A. NIJHOFF.

den 9den September
1846.

Mijne echtgenoot ANNA BARTA BUNTING, beviel heden van eenen Zoon.

den 6den September
1846.

F. VAN GORKUM

Eenige kennisgeving.

ARNHEM, den 6den September 1846. — Heer overleed alhier, in den onderdom van 66 jaren, de heer WILLEM ALPHERTS.

Eenige kennisgeving.

SCHREVENINGEN, den 6den September 1846. Heden overleed alhier ons eenigst Zoon JEAN RUDOLPH, in den jeugdigen leeftijd van bijna twee jaren.

L. J. VAN DEN BERG
C. G. VAN DEN BERG
geb. CASTENDIJK

Eenige kennisgeving.

+++ On desire une GOUVERNANTE
+++ TERNE, vers lez heures de
+ neuf heures jusqu'à quatre, aupres d'une
famille, demeurant à la Campagne, proche de la
d'Arnhem. s'Adresser franco sous la lettre A
de la Librairie DOJER, à Arnhem.

TE KOOP

Een PHAËTON, voor één paard, TUIG en verdere TOEBEHOOREN, bij Mr. Zadelmaker VAN DER SPEK, de Koningstraat te Arnhem.

Voor een Prijsje te Koop

Eene ijzeren KANTOOR KIST, lang 1 El 24 Duim Nederlandsch, breed 0.77 Duim, van binnen eene onbrandbare Kist.

Met franco-brieven te bevragen bij J. H. SINK, H. z., Mr. Smid, te Zutphen.

J. F. THIEME, te Nijmegen, heeft alom zonden:

NIEUWE SPECTATOR

KRIJGS- EN GESCHIEDKUNDIG
TIJDSCHRIFT

VOOR HET NEDERLANDSCHE LEGER
ONDER REDACTIE

VAN

EENIGE OUD-MILITAIREN.

EERSTE JAARGANG, N°. 1.

Bevallende: Aan den Lezer. — De Grondwet en verdedigings-middelen. — Historische verhandeling van gezag over de Militie van den Staat der Vereenigde derlanden, getrokken uit de nagelaten werken van S. SINGERLANDT. — De vijfde pelotons en eskadrons de denkbeelden van van BISMARCK, eene Nederlandse vinding van 1801. — Iets over de indeeling der Infanterie. — Boekbeoordeling. — Vlugtige beschouwingen over de Nederlandse kavallerie. — Correspondentie.

Tot 15 September 1846 staat de Intekening van Tijdschrift open. Het 2de Nummer wordt 1° October gegeven.

Waterhoogte te Arnhem

Den 9 Sept. 2 El 9 Palm 9 Duim; gew. 0.9; gew.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.